

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.Felelős szerkesztő:
ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Anyugdijszabályzat

Makó, szept. 12

Csaknem 10 éve már annak, hogy egy alkalommal valamely vizsgálatból kifolyólag a belügyi miniszter utasította Makó város községét arra, hogy tiszti nyugdíjszabályzatot alkosson.

Azóta ez az ügy is többször megfordult a közgyűlések napirendjén, de a nagyfontosságú és sok tekintetben a város közigazgatását is javító intézmény nem volt megvalósítható.

Makó város polgármestere egy régebbi közgyűlési határozat értelmében elkészítette és a mai közgyűléshez terjesztette be elfogadás végett a nyugdíjszabályzatot, melyet úgy a városi tanács, mint az állandó választmány elfogadásra — ajánlott.

Nagy István: Nem fogadja el az állandó választmány határozati javaslatát elsősorban azért, mert most készül a rendezett tanácsú városokról szóló törvényjavaslat, mely hihetőleg intézkedni fog a tisztviselők végellátásáról is, de nem fogadja el még ezért sem, mert ennek a tisztikarnak nem hajlandó nyugdíjat adni. Ez okoknál fogva az ügynek a napirendről való levételét javasolja.

Gerő Géza dr. Nem osztja az előtte felszólalónak nézetét, mert a tisztviselők végellátásáról a városnak, mint erkölcsi testületnek, tőle telhetőleg gondoskodni kell. Ezzel ugyan nem akarja azt kimondani, hogy az ügy napirendről levéssék, sőt ellenkezőleg az a célja, hogy a képviselőtestület elvben már most mondja ki, hogy nyugdíj intézményt létesít. Szívesen fogadná a most beterjesztett szabályzat tervezet tárgyalását is, de ő azzal behatóan foglalkozott és összehasonlította az állami tisztviselőkről alkotott szabályrendelettel, melyből azt a következtetést vonta le, hogy ez még az általános tárgyalás alapjául sem szolgálhat, azért indítványozza, hogy az újabb átdolgozás végett a városi tanácsnak adassék vissza.

C. Kis Imre: Elvben ő is elfogadja a tiszti nyugdíjintézmény létesítését. Indítványozza, hogy egy bizottság küldessék ki a beterjesztett szabályzat újabb átdolgozására.

Dózsa Ferenc dr. Elfogadja Gerő Géza dr. indítványát, de megtoldja azzal, hogy az átalakított, illetve átdolgozott új szabályzat egy rendkívüli közgyűlésen minden más tárgy felvétele nélkül tárgyalassék.

Taruy Ivor: Örül, hogy 10—12 évi megfontolás után eljutott Makó városa odáig, hogy a közgyűlés napirendjére került a tiszti nyugdíjszabályzat tárgyalása. A

maga részéről elfogadná ugyan a tervezetet az általános tárgyalás alapjául, mert a részleteknél lesz neki is megjegyzései, mindannak dacára hozzájárul ahhoz, hogy az ügy egy rendkívüli közgyűlésen tárgyalassék.

Esperit János: A Nagy István indítványát nem tartja elfogadhatónak, mert rövid időn el fog érkezni annak az ideje, hogy a törvényhozás fogja kényszeríteni Makó városát a nyugdíjintézmény felállítására. Minthogy jó közigazgatás csak olyan tisztikartól várható, mely hivatása magas latán áll, ezért célszerűnek tartaná a nyugdíjintézmény felállítását még a legközelebbi tisztújítás előtt, mert ez reményt ad arra, hogy az egyes állásokra jobb pályázók adják be kérvényeiket.

Minthogy több felszólaló nem jelentkezett, a polgármester elrendelte a szavazást, mikor 22 szavazat ellenében 25 szavazattal levették az ügyet a napirendről.

Jönnek a színészek

Előleges színházi jelentés.

Makó, szept. 12.

Mariházy Miklós színtársulatával szeptember 17-én bevonult az arénába. Most már csak a községen mulik, hogy a színtársulat kellő pártolásban részesüljön. A bérlet gyűjtésével Róna Ernő titkár van megbízva, aki holnap már megkezdte a toborzást.

A színházi jelentést itt adjuk teljes terjedelmében:

Tisztelettel értesitem Makó város és környéke nagyérdemű községét, hogy a Hollósy Kornélia színtársulat 1910. szeptember hó 17-én megnyitóm.

Társulatom névsora: Mariházy Miklós igazgató, főrendező. Róna Ernő titkár. M. Margittay Gyula drámai rendező, Szentés János rendező, Madas István operett rendező, Palotay Antal karnagy, Moskovitz Willy zeneigazgató, Kelemen Imre színházigazda, Kratochvíl Lipót könyvtáros, Orbán József sugó, Kapronczay Gyula ügyelő, Sárközyné Judith pénztáros.

Művészi személyzet: M. Turhány Olga primadonna, Madarasi Fekete Ily hősnő, Tompa Irma naiva, Szepesi Szidi anya, F. Tibor Lóry koloratur, Körmendy Ilonka szubrett, Pálffy Mariska társalgási színésznő, Gitta Ottilia táncos szubrett, Sebestyén Rózsika énekes naiva, Komor Emma táncosnő, Balogh Béla bonviván, Sziklay Jenő énekes naturburs, Tompa Béla naturburs. Sipos Géza apa és jellem színész, Madas István komikus, Szentés Já-

nos operett buffó, Margittay Gyula hősszerelmes, Bakó Lajos baritonista, Mariházy Miklós bonviván, Horváth Arnold tenorista, Latabár Rezső táncmester.

Karszemélyzet: Egyházi János, Halász Sándor, Miklósy Eerenc, Kapronczay János, Kelemen Imre, Sándor Armin, Bodor Dezső, Farkas Elemér, Láng Juliska, Komor Emma, sz. Német Emilia, Balla Jolán, Vágó Erzsé, Völgyi Jolán, Parlagi Margit, Kovács Emma.

Műszaki személyzet: Filip László díszmester 4 segéddel, Csontos Lajosné kellekes 4 segéddel, Girassin Sándor főruhátáros 1 segéddel, Wagner Ferenc fodrász két segéddel. — Zenekarom 14 tagból áll.

Műsoron álló újdonságok: Zenés művek: Erdész leány, Elvált asszony, Kis boszorkány, Obsitos, Táncos huszárok, Trenk báró, Tilos a csók, Mary Anna, Rébusz báró, Jókendű paraszt, Hódító keringő, Cigány szerelem, Színész vér, Luxemburg grófja. Drámai újdonságok: Robespierre, Oedipusz, Forradalmi nász, Remény, Vigyázz a nőre, A bunda. Hivatalnok urak, A botrány, A sasfők, Nők kegyence, Amihez minden asszony ért, Kis cukros, Tölkfők, Buridán számara. Masamód, Liliom, Kuruzsló, Jack a senki, Csákó és kalap, Theodore és társa, Koncert, Nick Karter, Tolvaj.

Új betanulással régi művek: Operettek: János vitéz, Údvöske, Madarász, Rip van Winkle, Kis herceg, Baka, Sultán, Rákoczi, Bányamester, Hoffman meséi, Varrás gyűrű, Bokacsió, Furcsa háború, Gésák. Drámai művek: Párbaj, Ember tragédiája, Fátum, Tartuffe, Utazás a föld körül, Kikapós patikus, Csodagyermek, Szókimondó asszonyság. Nép-színművek: Betyár kendője, Gyimesi vadvirág, Ördög mátkája, Szép asszony, Felhő Klári, Tót leány, Helyre asszony.

Az első hét műsora ez lesz:
Szombat: „Elvált asszony“, **vasárnap délután:** „Milliárdos kisasszony“, **vasárnap este:** „Baba“, **hétfőn:** „Luxemburg grófja“, **kedd:** „Tolvaj“, **szerda:** „Rip van Winkle“, **csütörtök:** „A kis cukros“, **péntek:** „Tatárjárás“, **szombat:** Vigyázz a nőre **vasárnap:** Obsitos.

— **Lemondás.** Vaszkó Endre drt., járásbíróságunk volt vezetőjét — tudvalevőleg a két évvel ezelőtt lefolyt városi képviselőválasztás alkalmával egyik kerületben megválasztották. Minthogy azonban időközben a szabadkai királyi törvényszékhez ügyészszé nevezték ki, most beadványt küldött a városhoz, melyben bejelenti, hogy képviselői állásáról lemond.

A városháza.

Makó város közgyűléséből.

— Lapunk tudósítójától. —
Makó, szept. 12.

Alig volt még ügy, melyet oly sokszor tárgyalt volna Makó város képviselőtestülete, mint a városi széképület átalakításának, illetve ujjáépítésének ügyét.

Körülbelül 10 éve annak, hogy megindult a mozgalom a városi széképület átalakítása, illetve ujjáépítése tárgyában. Azóta ugyyszólván állandóan napirenden volt ez az ügy.

Kelt is e tárgyban a hosszas bizottsági tárgyalások alapján több határozat, de még mindig nem olyan, amely biztosította volna a városháza telepítését vagy átalakítását.

Legutóbb az elmúlt évben kimondotta Makó városának képviselőtestületi közgyűlése, hogy a városi széképületet a már elkészült tervek alapján 300 ezer korona költséggel átalakítja.

A képviselőtestületnek ezt a határozatát jóváhagyta a vármegyei törvényhatósága is. A törvényhatósági bizottság határozata ellen azonban **Kökényessy Géza** városi képviselő a miniszternél élt fellebbezéssel. A miniszter nem adott ugyan helyet a felebezésnek, de annyi pótlást rendelt el, mennyit a város autonóm jogának megsértése nélkül elrendelhetett.

A miniszternek a városi széképület átalakítására vonatkozó döntését a város polgármestere a mai közgyűlés elé terjesztette, hol is úgy a tanács, mint az állandó választmány egyértelműleg javasolták a városi széképületnek a leirat értelmében való átalakítását.

Gerő Géza dr. Nem fogadja el ilyen formában sem a tanácsnak, sem az állandó választmánynak határozati javaslatát, mert nincs biztosítva semmiféleképpen a nagy átalakítási költségek tekintélyes összeget tevő évi törlesztése. A városi tanács ugyanis a bolt haszonbérékből akarja fedezni ezt az összeget. Ez a legbizonytalanabb alap, mert ha a város 8—10 bolthelyiséget létesít, akkor konkurrencévé válik a főtéri háztulajdonosoknak, akik bizonyára le fogják engedni üzlethelyiségeiknek haszonbérért és a város sem fog tudni nagyobb haszonbéréket bitosítani, hanem kénytelen lesz a helyiségeket olyan árban kiadni, mint a magánosok. Ebből aztán az származik, hogy nem foly be az a törlesztési hányad, mit a tanács az építés alapjául most feltüntet. De viszont, ha ily magas költség mellett épít a város, akkor beáll az az eset, hogy közkölt-

ségből kell fedezni a törlesztési összeget. E szerint nem fogadja el az állandó választmány határozati javaslatát, hanem indítványozza, hogy a tanács utasítsa, hogy a tanács utasítsa, mert az épület kijavításának ő is hiva.

Dózsa Imre dr.: Mikor 10 évvel ezelőtt először került napirendre a városi székház átalakítása, akkor egyhangulag levetették azt a napirendről. Azóta ez az ügy többször fordult elő a közgyűlés napirendjén, de sohasem volt a város vagyoni viszonyainak megfelelően előkészítve. Most sincs, mert ez a 300—400 ezer koronás építkezés nem más, mint egy átalakítás, hiszen úgy van értesülve, hogy a főfal megmarad és a városháza udvarán épülne egy emeletes szarnyépület. Ennek nincs értelme, mert vagy építünk újat, rendeset vagy átalakítunk csekélyebb költséggel, olyannal, mely nem emeli a már eddig is elég magas költségünket, azért *Gerő Géza* indítványát ajánlja elfogadásra.

Dr. Dózsa Ferenc: Csatlakozik az előtte felszólalók indítványaihoz, mert egy olyan város, mint Makó nem építhet a köz költség rovására, hiszen az már most is elviselhetetlenül magas. Minthogy az állandó választmány által megnevezett bolthelyiségek használatára nem fedezi az építési költség évi törlesztését, azért ő is utasítandónak tartja a tanácsot egy olcsóbb átalakítási tervnek mielőbbi beterjesztésére.

Minthogy a tárgy alig eléggé ki volt merítve, a polgármester szavazást rendelt el, mely alkalommal a képviselt többsége utasította a városi tanácsot mielőbb egy olcsóbb átalakítási terv beterjesztésére.

Igazságtalanság.

A felekezeti tanítókkal szemben.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Becses lapja szeptember 9-iki számában fenti cím alatt egy közlemény jelent meg. S mert a közlemény bizonyára téves információ alapon, félreértések elkerülése s az igazság érdekében legyen szabad a tárgyhöz szólanom.

Az említett közlemény felekezeti kartársainknak kettős sérelmet sorolja fel a gazdasági ismétlődő oktatásnál jelenleg fennálló állapot s követett uzus tekintetében. Az egyik sérelem az volna, hogy a közismereti tárgyak oktatására „törvény ellenére kirendelik a felekezeti tanítókat, kiket köteleznek arra, hogy e munkát ingyen teljesítsék.”

A közlemény ezen állítása ha nem is rossz akaratú elferdítésen, de mindenesetre a törvény és utasítás nem ismerésén vagy félreértésén alapon. Legyen szabad erre nézve az 1907. évi XXVI. t. cz. végrehajtása tárgyában az állami iskolai gondnokságok és tanítók részére 53000—909. számú miniszteri rendelettel kiadott „Utastítás” 73. §-ának a) pontját szöveg szerint idéznem: „Úgy a kisebb fokozatu, mint az önálló gazdasági népiskolánál a közismereti tárgyakat az-állami és községi, valamint azon felekezeti iskolai tanítók, tanítónők, a kik az 1907. évi XXVII. t. c. alapján áruk fizetékiesítés, akár pedig

korpótlék címén államsegélyt élveznek és akik saját iskolájukban ismétlődő tanfolyamban nem tanítanak, minden külön díjazás nélkül kötelesek tanítani.”

Tehát ez a pont nem osztja kategóriákba a tanítókat, hogy kik tanítják első, második és harmadsorban a gazdasági ismétlődő iskolánál a közismereti tárgyakat; nem írja elő, hogy felekezeti kartársaink csak az esetben tanítsanak, ha nincs elég állami tanító, hanem igen is világosan, félre nem magyarázható módon előírja azt, hogy kik kötelesek tanítani. S a tanfelügyelőség helyesen és csak az „Utastítás” e pontjának megfelelőleg járt el s csak az 1907. évi XXVI. t. c. ide vonatkozó rendelkezéseit hajtotta végre, midőn felekezeti kartársainkat bevonta a gazdasági ismétlődő oktatás körébe, megszüntetve ezzel azt az égbekiáltó igazságtalanságot, hogy a 69 tantervvel rendelkező állami, római katolikus, református, görög katolikus és izraelita iskolákból kikerülő ismétlődő tanulóknál éveken keresztül csak az állami tanítók végezték a közismereti tárgyak tanítását — ide nem számítva a 160 korona tiszteletdíjat élvező felekezeti kartársainkat.

A 10 állami tanító közül hat tanít közismereti tárgyat: a 13 római katolikus tanító közül 4; a 18 református tanító közül 6. Nem állhat meg tehát az állítás sem, hogy míg a legtöbb állami tanító fel van mentve ezen tárgyak oktatása alól, addig a felekezeti tanítókat berendelik a paritásnak megfelelőleg történik a berendelés is s a felmentés is. Ha egyáltalán e tekintetben sérelemlről lehetne szó, a fenti arány számok mutatják, hogy melyik tantestületnek lehetne oka panasza.

A közlemény másik sérelemlként említi, hogy a felekezeti tanítókat ingyen munka teljesítésére kényszerítik, sőt még az állam kap minden felekezeti tanító munkája után a várostól 160—160 koronát.

Jöjjünk tisztába e kérdéssel is. A város a volt községi ismétlődő iskolánál működő felekezeti s községi tanítóknak évi 160—160 korona tiszteletdíjat utalt ki. Az ismétlődő iskola államostításakor az állam akceptálta ezen tanítók szerzett jogait, — kivéve a községiéket, kiket az állam átvett s mint állami tanítóknak betudta ez összeget korpótlékukba. A többiek ma is élvezik e 160—160 koronákat s nem az állam vágja zsebre.

Nagyon világos, hogy az állam e tiszteletdíjat az oly felekezeti tanítóknak nem adja meg, kik az államtól fizetés kiegészítést, korpótléket vagy személyi pótléket élveznek s ujabban az elvesztett tandíjért egyházuk megfelelő kárpótlásban részesül. Természetes, hogy a nyert előnyükért az állam megkivánhatja, hogy ezen kartársaink díjtalanul végeznék a közismereti tárgyak tanítását a nagyrészt iskolájukból kikerült növendékeknél, a mint-hogy az „Utastítás” 73. §-ának fentebb idézett pontja értelmében ezt „minden külön díjazás nélkül kötelesek — tanítani.”

A díjazás nélkül tanító felekezeti kartársainkkal tehát törvénytelenség, méltánytalanság nem történt; ők anyagi károsodást nem szenvednek. De ha a 160 korona tiszteletdíj ügye fesszegeve lesz, bekövetkezhet az, hogy befogja tudni az állam az azt élvező kartársak korpótlékába, mint tette azt az államostított községi tanítóknál s utóbb Juhász György görög katolikus hitfelekezeti kartársunknál. Ezt pedig a tiszteletdíjat élvező kartársak nem köszönnék meg.

A közlemény egyéb állításaira nem reflektálva, azzal zárom megjegyzésemet: „Egyenlő a jog, egyenlő a kötelesség is!”

Makó, 1910. szeptember 9.

Matós István,
ig. tanító.

Főnti közleményt adtuk úgy, a mint veztük, de nem látjuk általa előző cikkünk érveinek gyöngítését, mert éppen az idézett szakasz mondja egész világosan el a sorrendet, mely szerint a közismereti tárgyak oktatására az állami, községi és csak azután rendelhető ki a felekezeti tanítók.

Mi ugyanannak a törvénynek c., pontját is idézzük. Ez így hangzik:

„A mely gazdasági négiskolánál két vagy több tanító van a gazdasági tantárgyak tanítására alkalmazva, ezek a közismereti tárgyak tanításában szintén kötelesek részt venni.”

Makón pedig van, ha jól tudjuk, 4 vagy 5 gazdasági tanító van, de ezek egyike sem tanít közismereti tárgyat. Ha pedig ezek is tanítanak a közismereti tárgyakat és jönnének utána sorrend szerint az állami tanítók, nem volna szükség az állami jellegű gazdasági ismétlődő iskolában a felekezetiokra. Ezek után ismételtten csak azt hangoztatjuk, hogy a felekezeti tanítóknak kirendelése a makói körülmények között igazságtalan, mi azt hisszük, hogy ezek után a cikkíró ur is belát.

Nagy Gyógyszertár a „Mégváltóhoz.” Aradi-utca.

Főtérhez közel.) Telefonszám 9.

NAPI HIREK.

— **A fogyasztási adók bérlete.** Megirtuk már, hogy a fogyasztási adók bérletéért a megváltásra jogosult felek 77 ezer koronát ajánlottak fel a város által felajánlott 62 ezer koronával szemben. Az ajánlatot a pénzügyigazgatóság felküldötte jóváhagyás végett a pénzügyminiszterhez. A pénzügyminiszter leírta ma érkezett le Makó városához és tudatja, hogy a megváltásra jogosultak ajánlatát nem fogadja el, hanem utasítja a pénzügyigazgatóságot, hogy kezdjen új tárgyalást a várossal. E tárgyalás napja szeptember 16-án lesz.

— **Az Ehrlich-injectió ára.** Legujabban már erről is szó esik. Ehrlich ugyan semmi árt nem fogadott el azoktól, kiknek szerét komoly kísérletezés céljából átadta, de egy magyar — éppen magyar! — orvoshoz írt levelében egyenesen felhatalmazta az orvosokat, hogy az új szerrel

történt kezelésért díjakat fogadjanak el. Valóban helyes, hogy Ehrlich azt nyíltan megengedte, mert — mint köztudomásra jutott — némelyek titokban megterítették és ezt a titkosságot még arra is felhasználták, hogy annál drágábban mérjék Bár most, a kimondott díjért való gyógyításkor sem valami olcsóra szabták az árakat azok az orvosok, a kik Ehrlich jóvoltából már raktáron tartják az új portékát, mert egy-egy kuráért 6—800 koronát követelnek. Nyilvánvaló, hogy a magas honorárium nem áll arányban a kezeléssel. A gyógyszer ma azoknak, a kik alkalmazzák, semmibe sem kerül, a kezeléssel járó fáradság pedig nem olyan nagy, a mennyibe számítják. A túl magas ár magyarázatát abban leli, hogy ma még csak kevés orvos kezében van a szer és nem nagy a konkurencia, Bár a szegény beteg ijedelmét és szorultságát ily módon kihasználni, ez lehet ügyes üzleti fogás, de nem méltó az orvosi hivatáshoz. Legalább is így véli egyik tekintélyes orvos professzor. Bizonyos, hogy néhány hónap múlva, midőn mindenki megszerezheti az új szeret, a gyógyítás árfolyama is lejjebb száll.

— **A város telkei.** Makóvárosának, mint ismeretes, a Honvédban több üres telke van. Ezek eladása tárgyában a tanács előterjesztést tett a mai közgyűléshez. A képviselőtestület az előterjesztésnek helyet adott és kimondott, hogy a honvédi üres telkeket árverésen adja el.

— **A marosi part védművek.** Többször írtunk már arról, hogy a folyásában gyors Maros folyó partszaggatásával óriási károkat tesz úgy a város, mint a magánosok vagyonában. Ezt megakadályozandó, a városi tanács a mai közgyűléshez előterjesztést tett, hogy a marosparti védművek megerősítésére 9642 koronát használhasson fel visszatérítés kötelezettsége mellett a partvédművek alapból. A képviselőtestület az előterjesztésnek helyet adott.

— **Megtagadott kérelem.** Makóváros képviselőtestülete mai közgyűlésén *Pilkó Tódornét* elutasította havi segély iránt beadott kérelmével, mert kiderült róla, hogy olyan körülmények között van, miszerint még ő segíeyezhet másokat.

— **Makó Lajos szobra.** A szegedi színtársulat tagjai volt igazgatójuknak, *Makó Lajosnak*, szobrot emelnek haláljuk jeléül. A szobrot *Vigh Ferenc* kitűnő szegedi szobrász készíti s a színház előcsarnokában helyezik el. A leleplezés napját november tizenkettedikére állapították meg és aznap diszlocadás lesz a színházban. „Bánk bán” kerül színre, melynek érdekessége az lesz, hogy a vezető-szerepeket *Zilahy Gyula*, *Szendrey Mihály*, *Palágyi Lajos* és *Almássy Endre* igazgatók fogják játszani.

— **Drágább már a zsák is.** A közös kartelben egyesült osztórák és magyar juttagyárosok éppen jókor láttak hozzá az áremeléshez. Most, amikor szállásra kerül a termés, szóval kell a zsák. Ezek a jó urak szeptember elsőjétől — szép csendben felemelték a juttazásoknál, fonalaknál és szöveteknél két és fillérrel kilogramonként az árakat, amit a kereskedők bizonyosan megköszönnek nekik.

— **Párbaj.** Tarnay János közgazgatásanfolyam-hallgató Nagybecskerekben kardpárbajt vívott Mattonovics Pál önkéntessel, akit megsebesített. A nagybecskereki királyi törvényszék Tarnayt párbajviadal vétsége miatt hat napi államfogházra ítélte, amit a szegedi királyi ítélőtábla büntetőtanácsa helyben hagyott.

— **Vigyázatlan berékpáros.** B. Nagy Sándor lakatos inas ma délelőtt veszett gyorsan haladt kerékpárjával a főtéren át és vigyázatlansága folytán elülte Nagy István szegénymenházi ápolót, kísérőléseket szenvedett. A vigyázatlan tanonc ellen megindították az eljárást.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságot kötöttek: Szénási János Kovacs Etelekával. — **Elhaltak:** Vigh Lidia Gera Antalné 43 éves, Kiss László 5 óras, Bója Pál 66 éves, Lackó Zoltán 8 hónapos, Biró János 4 éves, Kocsis Rozália Piroka 16 hónapos, Varga Ferenc László 10 hónapos korában.

— **Csavargó leány.** Az éjjel a rendőrség utcai csavargásban találta Gera Rozáliát és beszállították a rendőrségre, hol ma megállapította róla az orvos, hogy feslett élete miatt olyan baja van, hogy nyomban a kórházba kellett elhelyezni. Rajta talán az Ehrlich 606 sem segít.

— **60 éves korig megőrizhetjük arcunk, kezünk fiatalágát** ha azt gondozzuk, ápoljuk olyan dologgal, mely semmi körülmények között, az arcbőrre nem ártalmas, mely tisztán ápol és a levegő kihatásaitól óv. Ilyen a Lukács-fele „Flóra tejcrém” és folyékony „Narancs virág krém”. Mindkettő 50—50 fillér (25—25 krajcár.) Kapható a főtéren közlekedő, az aradi utcai „Megváltó” gyógyszerüzében.

A fizetés emelések.

Elutasított kérelmek.

A „M. F. U.” tudósítójától.

Makó, szept. 12.

Alig van az utóbbi években közgyűlés a városnál, melyben vagy a tisztviselők vagy kezelő személyzet, a rendőrök, a kisbírók, hónapszamosok stb., hivatkozással a drágasággal járó megélhetési viszonyokra, kérvényt ne adnának be fizetés javítás, drágasági pótlék folyósítása iránt.

Könyörögnek minden közgyűlésen a szegény emberek. Elsírják panaszait és fájdalom, igen sokan vannak a képviselőtestületben, kikre nem hat a szegény emberek segélykiáltása. Nem is igen hallgatják meg a nyomorban sanyalódókat, hanem kérelmeknek már az előterjesztése előtt felzuga többségben levők csoportja körében:

— Egy fillért sem adunk. Le kell venni a napirendről. Ha nem tetszik nekik ennyi bérért szolgáltatni, menjenek tovább. Kapunk helyettük másokat.

A mai közgyűlésen is volt alkalmunk e sokat hallott kijelentéseket hallani.

A rendőröknek és kisbíróknak kérelme volt ez alkalommal a közgyűlés napirendjén. Most nem is ők adták be. Indítvány alakjában került a közgyűlés elé. Akadtak ugyanis városi képviselők,

kik megszánták ezeket a szegény embereket és ők maguk indítványozták a rendőrök és kisbírók éh-halálra sok, de megélhetésükre kevés fizetésének felemelését.

Már maga az állandó választmány sem javasolta az indítványozók kérelmének teljesítését:

Szóltak ugyan a tárgyhöz többen és sok jó akarral.

Dózsa Lajos dr.: Fölsorolja a nehéz megélhetési viszonyokat és ecseteli a rendőrök terhes szolgálatát. Indítványozza, hogy a rendőrök évi fizetése fejenként 50—50 koronával emeltesse.

Nagy István: Nem ad egy fillért sem, mert nincs megelégedve a rendőrség beosztásával.

Dózsa Ferenc dr.: A képviselőtestületnek emberséges érzületére hivatkozik és ajánlja Dózsa Lajos dr. városi képviselő indítványának elfogadását.

Espersit János: Nagy István nem tagadja meg magát. Ő mindig azt a nótát fujja, hogy nem ad. Ez a legkönnyebb. Nagy István veszedelmes precedenst látna abban, ha ilyen kérelmeket teljesítene a képviselőtestület, mert akkor vége hossza nem volna a kéresemnek. Szóló semmiféle veszedelmes precedenst ebben nem látna, mert az bizonyos, hogy most állandóan jönnek ezek a kérelmek, de azért, mert ezeket a képviselőtestület sohasem teljesítette. Vagy mikor szavazott meg a képviselőtestület ilyen irányú kérelmet? Nem fejt ki érveit, mert már a jelekből látja, hogy azzal célt nem ér, hanem egyszerűen indítványozza, hogy ugy rendőröknek, mint a kisbíróknak fizetésük 10 százaléka adassék meg drágasági pótlék címén.

Többen nem is szóltak a tárgyhöz. Főlöseges is volt, mert a legmeggyőzőbb érvek, a legszebb szavak sem hatottak volna. Le is vették mind a két indítványt a napirendről. Érvényesült a „nem adunk semmit”. Nem is adtak sem a rendőröknek, sem a kisbíróknak egy fillért sem.

Verekedő magyarok

Csárdai jelenet.

Lapunk tudósítójától.

Makó, szept. 12.

Régi igazság az, hogy mikor a magyar ember bort iszik nemcsak a virtus buvik ki belőle, hanem föltámad lelkében a régi harag, de legtöbbször kiváltja a bor a magyar ember lelkéből a már átélt politikai szenvedélyt.

Ilyen borozásból származó boros mai verekedésről szól az alábbi közleményünk is.

S. Nagy István makói gazdálkodó betért tegnap délután mikor tanyájára ment Mózes Mihály országúti csárdájába, hol, mint minden vasárnap fél liter bort rendelt a maga számára.

S. Nagy Mihály lassan fogyasztotta borát és figyelemmel hallgatta a csárdában időző és kissé ittas állapotban lévő Fazekas Mihály, Varga Balázs és B. Varga Balázs kiskirályhegyesi emberek hangos beszédét.

Eppen fizetni akart S. Nagy István, mikor a királyhegyesi magyarok a politikára fordították a beszélgetést, a mi nagyon érdekelte S. Nagy Istvánt is, azért közelebb lépett a vitatkozó emberekhez s figyelmesen hallgatott.

Egyszer csak egyhangulag azt kiáltotta a három kiskirályhegyesi politikus a figyelmesen hallgató S. Nagy Istvánra: — Hát ez mit hallgatózik itt, ez is mungó volt, üssük agyon.

Erre megrohanták, kocsijáról lehúzták, földreperették, vályog és tégladarabokkal ütötték.

Mózes Mihály italmérő és fiai közbelépésére sikerült sikerült tetesek kezei közül kimenteni és futás árán menekülhetett, visszahagyva kocsiját, lovát:

Ekkor meg annak estek neki, hogy agyonütik. Majd Fazekas Mihály és Varga Balázs S. Nagy kocsijára ütek s örülten hajszolták a két lovat, melynek értéke 1800 korona. A palotai uton a garmadába rakott kórákásokon keresztül hajtottak be a faluba. Mindkét ló tönkrement, ezért ma a tulajdonos nemcsak kártérítési pert indított támadói ellen, hanem testisértésért feljelentette őket, a hatóság pedig megindította ellenük az eljárást.

Regény.

Képek a szabadságharcról

Írta: egy volt 48-as honvédtűzér.

(4.)

Az esküszegők.

Ebben a csendben érte meg a komáromi várőrség az 1848. évi március 15. évfordulóját.

Hogy bent a városban és a többi védvonalakon is vígan ülték meg az ünnepelést daczára az ostrom kezdetének, azt csak az ostrom után tudtuk meg, s ez természetes is, mert hisz mindenki úgy hitt a vár bevehetetlenségében, mint a „Hiszek egy Istenben.”

Igy a váron kívüli különítmény is ünnepelt a március 15. évfordulóján és pedig Sándor tüzérfőhadnagy azelőtt császári tüzér tüzemester (Alexander néven) ugyan német ember volt, de testtel lélekkel a magyar ügynek volt a hive s szerette is a magyar bort, mert reggeltől estéig, estétől reggelig szüntelen olyan pityókos józanféle állapotban leledzett.

Gasparik baka főhadnagy uram sem volt ellensége a jó borocskának.

Ez a két tiszt gondolt tehát nagyot és okosat.

Azt t. i., hogy ezen a szép emlékezetes napon, nemcsak duplán járta ki a bor porció, hanem egy 2 akós hordócskával telt jóféle moóri bort hozattak a városból és ünnepet csaptak a legénységnek és a legénységnek.

Együtt mulatott itt a sánc tövében tiszt, altiszt, közember, tüzér, huszár, baka egyaránt.

A jó kedv már a kicsapongásig tört ki, miközben Szánthó huszárőrmester bácsinak az az ötlete támadt, hogy a jókedvű huszárgyerekeivel, kézben a kulacs-csal, felugráltak a sánc tetejére s ott rágyújtottak egy jó magyar nótára „Verecsákó süvegem” és ugyan-csak jártak sarkantyupengés mellett a toborzót.

Ezt látva a tüzérgyerekek és a bakák, hasonlóképpen nekidurálták magukat, nosza fel a sánc tetejére, ahol olyan nótázást csaptak, hogy a Komáromhoz közeli Szent-Péter községben bekvártélyozott Simunich generális uram is meghallhatta, ha akarta.

(Folyt. köv.)

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Nagy Ferencz tanyai tanító méhészetiéből az idén termelt akác, tarlóvirág és vegyes **MÉZ** 1—3 kilités és vegyes **ELADÓ.**

50 kilogrammon felüli vételnél árkedvezmény. Üveg beszerzési árban számíttatik. Megrendeléseket elfogad 000 000 000 00

Biró Albert

tanító. Vörösmarty-u. 2888. szám. (Papp Miklós kereskedő háza.)

Tanuló leányok

00 felvétetnek a 00

Pesti vasalónőnél

Ráday utca 24. szám.

A Rákosi-utfélen egy tagban lévő 12 katasztrális hold ugar földemet 00 örök áron, szabadkézből 00

ELADOM.

000 Értekezni lehet: 000

Erdei Ferencz

tulajdonossal Gróf Vay-utca 235. szám alatt.

Uri lakás

4 szobával, zárt folyósóval 00 s több melléképülettel 00

szabad. **eladó.**

000 Értekezni lehet: 000

Szilágyi Péter

tulajdonossal. I. ker, Hajnal-00 utca 17. szám. 00

